

Валентина БЕЗДРАБКО

**ПЕРШІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ
СЕМІНАРІВ ІЗ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА СУМІЖНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ**

2007 р. кафедра державного управління Київського національного університету культури і мистецтв (далі – КНУКіМ) витворила для вишуканого вченого товариства документознавців цікавий науковий форум. Усе почалося з того, що ситуативно розширюючи рамки функціонування місцевого кафедрального термінологічного семінару, розгорнулися пошуки найприйнятнішого засобу комунікації для зацікавлених узяти участь в обговоренні актуальних термінознавчих і термінологічних проблем документознавства та споріднених, суміжних галузей науки. Ним став Міжнародний науково-теоретичний семінар “Термінологія документознавства та суміжних галузей знань” (керівник – В. В. Бездрабко). Намагання у такий спосіб привернути увагу до одного з найскладніших аспектів будь-якої науки розглядаємо як вдаль рішення документознавчого осередку КНУКіМ.

Зміцнення переконання у доцільності та необхідності таких заходів настало ще у 2006 р. Тоді кафедра державного управління КНУКіМ виступила організатором крупного наукового зібрання – Міжнародної науково-теоретичної конференції “Актуальні проблеми державного управління та документно-інформаційного забезпечення апарату влади”. Авторитетний форум звернув увагу на термінологічну проблематику з документознавства та суміжних галузей знань, вказавши на нагальну потребу колективного обговорення окремих теоретичних, науково-методологічних питань термінотворення, упорядкування, уніфікації, стандартизації спеціальних систем термінів, створення модерного, якісного лексикографічного продукту, написання відповідних навчальних посібників. Одне із рішень конференції звучало в заклічній формі – започаткувати на базі КНУКіМ постійний термінологічний семінар із документознавства та наук документально-комунікаційного спрямування. Тривалі консультації кафедри з провідними фахівцями галузі України, Білорусі, Російської Федерації упродовж другої половини 2006 р. – першої половини 2007 р. завершилися прийняттям спільного рішення про тематику першого в історії українського документознавства термінологічного семінару та формат тематичної наукової збірки.

Запорукою успіху, “механізмом” надійності стала висока міра колективної зацікавленості у тому, щоб ці два проекти відбулися. Надійними партнерами науковців КНУКіМ, соратниками у справі стали представники Інституту української мови НАН України, Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського НАН України, Українсько-

го науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (далі – УНДІАСД) Державного комітету архівів України, Білоруського державного інституту документознавства та архівної справи Комітету архівів і діловодства при Раді Міністрів Республіки Білорусь, Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Рівненського державного гуманітарного університету, Харківської державної академії культури, Української академії друкарства ім. Івана Федорова, Білоруського державного університету, Краснодарського державного університету культури і мистецтв, Російського державного гуманітарного університету та інших поважних академічних, галузевих інституцій, вищих навчальних закладів України і зарубіжжя, які є потужними центрами розвитку наук документально-комунікаційного напрямку.

Головним аргументом на користь об'єднання зусиль стала можливість ефективнішого співробітництва. Незважаючи на досить високий ступінь організаційної скомпонованості наукових кадрів у документознавстві, багатоаспектну діяльність існуючих документознавчих центрів, і, здавалось, достатню кількість наукових конференцій-провідників новітніх ідей, їх оперативного обговорення, пропозиція була підтримана, а відтак стала ще одним показником зацікавлення знаних дослідників у необхідності проведення термінологічних семінарів. Серед таких зустрічаємо В. В. Бездрабко, Н. Б. Зінов'єву, С. Г. Кулешова, І. Б. Матяш, Є. О. Плешкевича, М. С. Слободяника, Г. М. Швецову-Водку та ін., імена яких однозначно асоціюються із новітніми дослідженнями у документознавстві, а від 2007 р. – організацією і проведенням першого в історії вітчизняного документознавства семінару з термінологічних проблем.

Наразі відбулося вже три міжнародних термінологічних семінари¹, проваджених від знаком пошуку відповіді на актуальні проблеми документознавства та суміжних галузей знань, у яких загалом узяло участь близько 200 осіб. До обговорення слухачам було запропоновано 49 доповідей і 23 повідомлення, авторами яких стали документознавці, термінологи, бібліотекознавці, книгознавці, історики, архівісти України, Росії та Білорусі. Цьогорічний науковий форум актуалізував низку надважливих термінологічних проблем. Домінуючий теоретичний диспут склали міркування про історіографію термінології документознавства (І. Є. Антоненко, В. В. Бездрабко, Л. Ф. Грінберг, С. Г. Кулешов, М. С. Слободяник), архівознавства (І. Б. Матяш) терміногенези дисциплінарної терміносистеми (Ж. В. Бабенко, Г. В. Беспяньська, О. Л. Промська, К. Т. Селіверстова, Г. В. Сілкова, М. Б. Шатрова, Г. М. Швецова-Водка) та функціонування термінолексики архівної справи (С. М. Зозуля), розв'язання співвідношення понять “жанр” і “вид” документа (Є. О. Плешкевич), формування інформаційного ресурсу з термінології документознавства та суміжних галузей знань у Білорусі (С. В. Сілков), сучасне документознавства у контексті студіювання

філософського постмодерну (О. Є. Гомотюк) та ін. Звичною справою для семінарів стали супровідні презентації новітніх інтелектуальних здобутків науково-творчих колективів, зокрема збірки наукових праць “Термінологія документознавства та суміжних галузей знань”.

Більшість семінарських матеріалів склали зміст уже відомих науковому загалу збірок наукових праць – “Термінологія документознавства та суміжних галузей знань”². Загальний обсяг науково-видавничого продукту, присвяченого термінології документознавства та наукам документально-комунікаційного циклу, складає 480 с. Загалом учасниками написання “великого тексту” двох випусків збірки стали 26 осіб, яким належить 46 публікацій. Творцями колективного наукового продукту є вітчизняні та зарубіжні фахівці документознавства й інших, дотичних до нього галузей знань. Сформувався колектив постійний дописувачів: В. В. Бездрабко, М. С. Костенко, Ю. В. Нестерович, Є. О. Плешкевич, Л. О. Симоненко, С. В. Сілков, М. Б. Шатрова, Г. М. Швецова-Водка. Примітно, що серед автури зустрічаємо імена добре відомих науковців і дослідників-початківців, науковий рівень публікацій яких дозволяє стверджувати про перспективність їх входження в коло серйозних, високопрофесійних дослідників. Цей факт є особливо цінним для успішного діалогу між представниками різних генерації, наукових шкіл, сфер творчих уподобань.

У загальному плані видання ґрунтуються на розумінні термінології як основної складової теорії науки, динамічної частини лексики, що реагує на виклики практики. Дискусія про визначення змісту документознавчої й інших пограничних термінологій, значення, обсягу їх окремих одиниць, робить дослідження в цій галузі цікавими і неоднозначними. Збірки “Термінологія документознавства та суміжних галузей знань” доводять важливість колективної наукової творчості для спільного знаходження істини, прориву за межі замкненого кола термінологічних проблем, який гарантує інший етап еволюції науки.

Яскравим фактом третього термінологічного семінару, що відбувся 22 травня 2009 р., стало підписання договору про наукове співробітництво між КНУКіМ та УНДІАСД, що послугує реальному провадженню модерних документознавчих студій, спрямованих на подолання складних питань мови науки, нових цікавих проектів результативної співпраці, які увінчаються вищим рівнем згоди в інтерпретації термінології, розв’язанням інших теоретичних проблем. Проректор з наукової роботи КНУКіМ С. Д. Безклубенко та директор УНДІАСД І. Б. Матяш заявили про твердість намірів реалізувати положення договору.

Рік за роком стверджуються термінологічні семінари в КНУКіМ. Їх актуальність і потрібність для науки не викликають найменшого сумніву. Залишається сподіватися про їх продовження та розширення кола учасників, які й напишуть нові сторінки його історії.

¹ Перший семінар відбувся 25 травня 2007 р., другий – 23 травня 2008 р., третій – 22 травня 2009 р.

² Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. праць / Київський нац. ун-т культури і мистецтв; факультет державного управління. За заг. ред. *В. В. Бездрабко*. – К., 2007. – 144 с.; Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. праць / Київський нац. ун-т культури і мистецтв; Інститут державного управління і права. За заг. ред. *В. В. Бездрабко*. – К., 2008. – Вип. 2. – 152 с.; Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. праць / Київський нац. ун-т культури і мистецтв; Інститут державного управління. За заг. ред. *В. В. Бездрабко*. – К., 2009. – 184 с.

Валентина БЕЗДРАБКО

Перші сторінки історії термінологічних семінарів із документознавства та суміжних галузей знань

В інформації висвітлено історію термінологічних семінарів із документознавства та суміжних галузей знань, започаткованих 2007 року в Київському національному університеті культури і мистецтв. Увагу зосереджено на змісті та формах роботи Семінару–2009.

Ключові слова: термінологічні семінари з документознавства та суміжних галузей знань (2007–2009 рр.); Київський національний університет культури і мистецтв.

УДК 061.3:[001.4:930.22]

Валентина БЕЗДРАБКО

Первые страницы истории терминологических семинаров по документоведению и смежных областей знаний

В информации отражена история терминологических семинаров по документоведению и смежных областей знаний, основанных в 2007 году в Киевском национальном университете культуры и искусств. Внимание сосредоточено на содержании и формах работы Семинара–2009.

Ключевые слова: терминологические семинары по документоведению и смежным областям знаний (2007–2009 гг.); Киевский национальный университет культуры и искусств.

УДК 061.3:[001.4:930.22]

Valentina BEZDRABKO

First pages of the terminological seminars on document science and adjacent spheres of knowledge history

The information elucidates the history of terminological seminars on document science and adjacent spheres of knowledge started at the Kiev national university of culture and arts in 2007. The attention is concentrated on the content and forms of the Seminars–2009 work.

Keywords: terminological seminars on document science and adjacent fields of knowledge (2007–2009); the Kiev National University of Culture and Arts.

UDK 061.3:[001.4:930.22]